

Het Joodse gebed (1)

Het wordt een paar keer gezegd van Jezus, maar Hij zal het duizenden keren gedaan hebben: *'Hij zegende en brak het brood'* (Markus 14:22, 6:41, 8:7, HSV; de NBG'51 vertaalt: *'Hij sprak de zegen uit'*; de NBV: *'Hij sprak het zegengebed uit'*). Het gaat over wat religieuze Joden deden en nog doen: voordat je gaat eten zeg je eerst

*'Gezegend Gij, HERE onze God, Koning der wereld,
die het brood uit de aarde doet voortkomen.'*

Wellicht waren het in Jezus' tijd al diezelfde woorden. In elk geval ging het niet om het zegenen van het brood, maar van de Gever en Schepper daarvan. Gó d wordt 'gezegend'.

In het Jodendom zijn er veel gebeden die lijken op de bovengenoemde 'zegenspreuk'. Men noemt ze *b^eracha* (meervoud: *b^erachot*, Jiddisch: *broche*). *Beracha* is het woord voor allerlei 'zegen', maar dus ook in specifieke zin voor woorden waarmee God wordt gezegd. Zulke woorden vormen de hoofdmoot en ruggengraat van het Joodse bidden.

Ons woord 'bidden' betekent eigenlijk 'vragen', en onze gebeden bestaan vaak ook grotendeels uit vragen. In het Jodendom is het danken en loven en 'zegenen' van God het belangrijkste. Bijna alle Joodse gebeden worden gedragen door het 'Gezegend Gij...'

Een belangrijk deel daarvan zijn de korte *b^erachot* die horen bij bepaalde momenten – zoals de bovengenoemde die wordt gezegd voor een maaltijd waarbij brood wordt gegeten. Ze beginnen doorgaans met de woorden *'Gezegend Gij, HERE onze God, Koning der wereld, ...'* – en dan volgt bv.: *'... Schepper van de vrucht van de wijnstok'; '... Schepper van lekker ruikende kruiden'; '... die de naakten kleedt'; '... die denkt aan het verbond en die trouw is aan Zijn verbond en die Zijn woord gestand doet'* (bij het zien van de regenboog). Zo zijn er nog heel veel meer, bv. voor als je de donder hoort, of de zee ziet, of een regerende vorst(in) of een mooi/wijs persoon ontmoet, als je de eerste bloesem aan een vruchtboom ziet, als je iets moois meemaakt, als je goed of slecht nieuws krijgt.

Er zijn ook *b^erachot* die gezegd worden bij het doen van geboden; die beginnen met: *'Gezegend Gij, HERE onze God, Koning der wereld, die ons geheiligd hebt door uw geboden en ons geboden hebt ...'* Gods geboden zijn ook voluit reden tot dank, en bij het doen ervan gaat het uitdrukkelijk om Zijn eer. De manier waarop de *b^erachot* verweven zijn in heel het leven tekent een bijzondere beleving van de werkelijkheid. Telkens sta je er bij stil dat dingen niet vanzelfsprekend zijn, maar dat ze spreken van Gods grootheid, goedheid, macht, trouw, liefde en genade. Je spreekt dat met zoveel woorden uit. Je beseft zo het wonder van het 'gewone'. In de Joodse traditie geldt: *'Wie het goede van deze wereld gebruikt zonder een b^eracha te zeggen pleegt heiligschennis.'* Omgekeerd zou je kunnen zeggen dat de dingen door de dankzegging geheiligd worden. Paulus spreekt daarover in 1 Tim. 4:4v: *'Want alles wat God geschapen heeft, is goed en niets is verwerpelijk, wanneer het onder dankzegging (met een b^eracha) aanvaard wordt. Want het wordt geheiligd door het Woord van God en door het gebed.'* Om het preciezer te zeggen: de dingen worden niet heilig gemaakt door *b^erachot*, maar de heiligheid ervan wordt erkend en beleefd. De *b^eracha* is een uiting daarvan – maar tegelijk wordt het je daarmee telkens te binnen gebracht. Daarbij staat God zelf centraal.

Wordt vervolgd

ds. A. Brons, Jeruzalem
(verbonden aan het CIS, zie: www.centrumvoorisraelstudies.nl)